

HUOPALAHDEN KIRKKO

KIRKKO HELSINGISSÄ
HAAGAN SEURAKUNTA

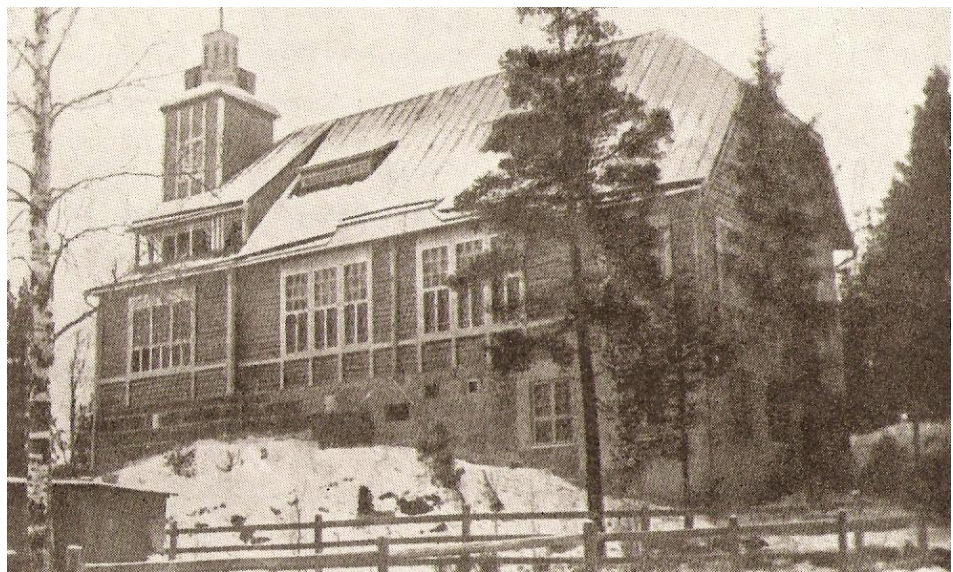
Nimi Huopalahti mainitaan muodossa Hapalax ensimmäisen kerran vuonna 1417. Ruotsinkielinen muoto muuttui muotoon Hoplax ja sen myötä suomenkielinen muoto Haapalahdesta Huopalahdeksi. 1600-luvulla nykyisen Etelä-Haagan alueella sijaitsivat Korpaksen ja Backaksen tilat. 1800-luvulla kauppapuutarhuri Stenius osti Backaksen tilan ja perusti tilalle laajan puutarhan kasvihuoneineen. Vuodesta 1895 lähtien tilasta alettiin lohkoa huvilatontteja helsinkiläisille. Näin syntynyt Haagan huvilakaupunki oli vuodesta 1907 lähtien Helsingin maalaiskunnan osana erillisenä taajaväkisenä yhdyskuntana. Tuolloin Haagassa asui 444 ihmisistä.

Ajatus Haagan kauppalan perustamisesta syntyi vuonna 1909. Kysymys oman seurakunnan perustamisesta nousi esille ensimmäistä kertaa 1.4.1912. Tällöin ehdotettiin, että silloisen Helsingin pitäjän lounaisosasta erotetaan uuteen seurakuntaan Sillbölen kaivos, Kaarela, Konala, Tali, Munkkiniemi, Vähähuopalahti ja siihen kuuluva Haagan huvilayhdyskunta, Vähä-Meilähti, Lehtisaari ja Lauttasaari. Seurakunnan nimeksi ehdotettiin aluksi ”Haaga-Munkkiniemi”, mutta lopulta päädyttiin nimeen Huopalahti, ruotsiksi Hoplaks.

Senaattori E.N. Setälä allekirjoitti senaatin päätöksen Huopalahden seurakunnan perustamisesta 16.8.1917. Senaatin päätöksellä Huopalahden seurakunta erotettiin Helsingin pitäjän seurakunnasta, tosin Lehtisaari, Vähä-Meilähti ja Sillbölen kaivos sekä Tali, Konala ja Kaarela jäivät seurakunnan ulkopuolelle. Myöhemmin Vähä-Meilähti, Lehtisaari, Tali ja Konala liitettiin seurakuntaan, mutta vastaavasti Ruskeasuo, Uusipelto, Salmisaaren länsiosa, Melkki ja Ryssänkari liitettiin Helsingin kaupungin seurakuntiin. Eräässä vaiheessa Leppävaaraakin kaavailtiin liitettäväksi seurakuntaan, mutta kaavailuista ei tullut mitään. Huopalahdesta on myöhemmin vuorostaan eronnut seitsemän seurakuntaa: Lauttasaari (1939), Luukas ja Munkkiniemi (1961), Pitäjänmäki, Hakavuori ja Kannelmäki (1966) sekä Munkkivuori (1967). Viimeisimmäksi seurakunnan aluetta on pienentänyt Pikku-Huopalahden länsiosan liittäminen Meilahden seurakuntaan vuonna 2000. Vuoden 2011 alusta Huopalahden seurakunta yhdistyi Hakavuoren seurakunnan kanssa muodostaen näin Haagan seurakunnan.

Haagan puutarhakaupunki kasvoi reipasta vauhtia 1900-luvun alussa. Ajan tavan mukaan syntyi myös yhdistyksiä ja harrastustoimintaa. Haagan suomenkieliset asukkaat havaitsivat tarvitsevansa kokoontumistilan. Niinpä sellainen rakennettiin nykyisen Vespertien varrelle. Rakennus sai nimekseen ”Suomalaisuuden pirtti”. Sen on piirtänyt nuorena kuollut rakennusmestari Juho Rinne (1884-1909).

Tämä rakennus on rakennettu kirkkosalin osuudelta vuonna 1908 nuorisoseuran taloksi, missä toimi myös Haagan ensimmäinen suomenkielinen kansakoulu vuodet 1908-28. Silloin poistettiin mm. talon itäpäässä ollut torni ja hirsitalo laudoitettiin sekä ristit lisättiin päätyihin. Seurakunta sai ostettua Suomalaisuuden pirtin

Kuva 1. Suomalaisuuden pirtti

itselleen sen omistaneelta osakeyhtiöltä.

Kuva 2. Piirros kirkon tapulista

Säännöllinen jumalanpalvelustoiminta alkoi rakennuksen juhlasalissa v. 1917, kun Huopalahden seurakunta erotettiin Helsingin pitäjän seurakunnasta.

Kirkkoa korjattiin v. 1928 arkkitehti Albert Nybergin laatimien piirustusten mukaan, ja myös v. 1932 rakennettu kellotapuli on hänen piirtämänsä. Kellotapulissa on kolme kelloa, jotka on viritetty duurikolmisointuun: a, cis, e.

Taloa ei kuitenkaan monien puutteidensa vuoksi kelpuutettu kirkoksi ja siksi sodan aikana vuonna v. 1942 suoritettiin kirkossa korjaus arkkitehti Toivo Paatelan piirustusten mukaan. Silloin rakennettiin "vanha seurakuntasali", jota käytettiin erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen aina syksyyn 1994 saakka. Korjauksen jälkeen piispa Aleksi Lehtonen vihki rakennuksen kirkoksi 16.5.1942.

Vielä 1960-luvun puuhattiin uutta kirkkorakennusta tämän väliaikaisen kirkon tilalle, mutta suunnitelmista ei tullut mitään. Siksi kirkkorakennusta ryhdyttiin korjaamaan paremmin seurakuntakäyttöön sopivaksi.

Kirkossa suoritettiin perusteellinen korjaus v. 1974 arkkitehti Mirja Castrénin suunnitelmien mukaan. Sisustustöiden ja värien osalta suunnitteluun osallistuivat myös toimistoarkkitehti Esko Marjanen ja arkkitehti Bey Heng. Monitoimiseksi muutetun kirkon vihki uudelleen käyttöön 19.1.1975 piispa Aimo T. Nikolainen.

Vuosina 1987 rakennettiin kirkon yhteyteen arkkitehti Kaisa Vepsäläisen suunnittelema lisärakennus. Huopalahden seurakunta sai uuden seurakuntasalin ja keittiön, ja vanha seurakuntasali uusittiin. Ruotsinkielinen Luukkaan seurakunta sai samalla omat tilat. Piispa Samuel Lehtosen johdolla otettiin uudet tilat käyttöön 9.10.1988.

Syksyllä 1994 siirtyivät kirkon tiloihin kirkkoherranvirasto, jota varten vanha seurakuntasali uusittiin tarkoitukseen sopivaksi, sekä diakoniatoimisto.

Kirkon vanha alttaritaulu, jäljennös Peter Paul Rubensin v. 1626 maalaamasta "Keihäänpistosta", on kirkkosalin sivuseinällä. Uusi alttaritaulu, Olli Miettisen maalaama "Kristus", saatiin kirkkoon v. 1975. Urkujen läheisyydessä on Eeva Ryynäsen puuveistos "Kruunattu Kristus", ja kirkkosalissa on myös pieni ikoni tervehdysenä vieraileville ortodokseille. Seurakuntasaliin saatiin keväällä 1989 Auli Korhosen reliefi "Virtaa", joka kuvaa hengenvirtaa, meditaatiota ja rukousta. Salissa on myös kirkkoherra Yrjö Winterin (virassa 1944-1971) muotokuva.

Kuva 3. Uusi alttaritaulu

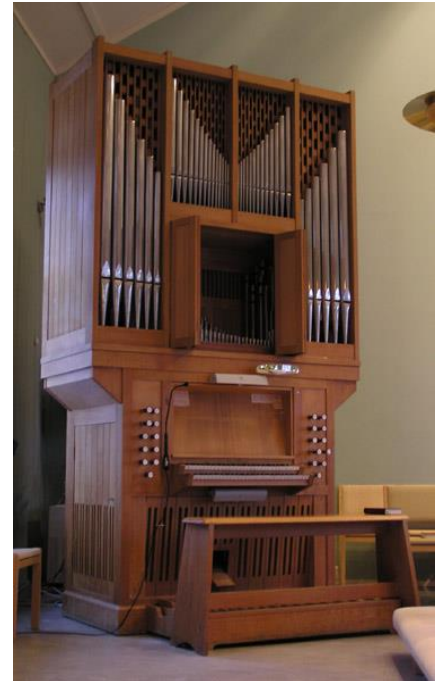
Kirkossa on 18-äänikertaiset mekaaniset urut, jotka on rakentanut tanskalainen Marcussen & Son v. 1962. Ne siirrettiin Huopalahteen v. 1977.

Vuonna 1920 hyväksyivät Kirkkoneuvosto ja Valtioneuvosto arkkitehti Eliel Saarisen laatimat piirustukset Huopalahden kirkoksi, mutta taloudellisista syistä kirkkoa ei kuitenkaan rakennettu. Kirkon kuva on kuitenkin seurakunnan sinetissä, jossa myös Raamatun kohta 1 Kun. 8:29. Olkoot nämä sanat tervehdyksenä kirkkoon tulijalle:

Silmäsi ovat yöt ja päivät avoinna tätä temppeliä kohti, tätä paikkaa kohti, josta sinä olet sanonut: "Minun nimeni on asuva siellä, niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi tähän paikkaan päin kääntyneenä rukoilee.!"

Huopalahden kirkonmäellä sijaitseva Haagan nuorisotalona toimiva keltainen puutalo, jota kutsutaan lempinimellä ”Tönö”,

on alkujaan ollut taitelija Alex Federleyn huvila, rakennettu v. 1906. Pihassa oli alkujaan ankkalammikko ja talossa pidettiin kilttiä Lisa-nimistä aasia. Haagan kauppalan aikana eli vuosina 1923-1945 talossa sijaitivat kauppalan kanslia ja kirjasto. Myöhemmin talo toimi kansanhuoltolaitoksen toimipisteenä ja eräänlaisena asuntolana. Purku-uhankin alla ollut talo siirtyi seurakunnalle 1970-luvun alkuvuosina ja remontoitiin nuorisotaloksi. Viimeisin remontti on tehty v. 2003.

Kuva 4. Urut

Kuva 5. Kirkonmäki ja nuorisotalo